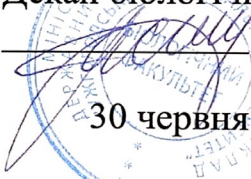



**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан біологічного факультету
 /Гасинець Я.С./
30 червня 2023 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я І ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія та біохімія
Освітня програма	Біологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Репродуктивне здоров'я і основи планування сім'ї» для здобувачів вищої освіти галузі знань **09 Біологія** спеціальності **091 Біологія та біохімія** предметної освітньої програми «Біологія».

Розробник: Куртяк Ф.Ф., доцент, к.б.н., доцент кафедри зоології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри зоології
протокол № 20 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри  Куртяк Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією біологічного факультету
протокол № 6 від 28 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії  Гамор А.Ф.

© Куртяк Ф.Ф., 2023 рік

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 80	2	2
	Лекції:	
	22	6
	Практичні (семінарські):	
	–	–
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	18	6
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	80	108

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Репродуктивне здоров'я і основи планування сім'ї» є - вивчення репродуктивного здоров'я організму чоловіка та жінки, методів і форм планування сім'ї, регулювання народжуваності, основ сексології.

Репродуктивне здоров'я — це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя. Воно забезпечує можливість задовільного та безпечного сексуального життя, здатність до відтворення. Унаслідок несприятливих умов життя більшості населення зростає захворюваність та смертність, підвищується інвалідність, що негативно впливає на загальноекономічну ситуацію, погіршує передумови для збереження і поліпшення здоров'я нації.

Демографічна криза зумовлює посилення уваги до сім'ї як осередку відтворення населення та трудового потенціалу країни. Не менш важливе значення для відтворення населення та збереження життя й здоров'я нового покоління має стан репродуктивного здоров'я.

Охорона репродуктивного здоров'я розглядається як сукупність методів, прийомів і послуг, що впливають на репродуктивну функцію та благополуччя шляхом запобігання і вирішення проблем, які стосуються населення. Цим передбачено право чоловіків та жінок на інформацію та доступ до безпечних, ефективних і прийнятих методів планування сім'ї. Крім того, їм надається право доступу до відповідних послуг з охорони здоров'я, які дають змогу жінці безпечно перенести вагітність, пологи та народити здорову дитину

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Загальні компетентності

- ЗК–01.** Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК–02.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК–03.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК–04.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК–05.** Здатність розробляти та керувати проектами.
- ЗК–06.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК–01.** Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.
- СК–02.** Здатність формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів на прикладі різних рівнів організації живого із використанням математичних методів й інформаційних технологій.
- СК–03.** Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.

СК–04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.

СК–05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.

СК–06. Здатність прогнозувати напрямки розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій.

СК–07. Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації

СК–08. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.

СК–09. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності.

СК–10. Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Репродуктивне здоров'я і основи планування сім'ї**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК 3 Системний аналіз в біології, ОК 5 Сучасна методологія біологічних досліджень з основами інтелектуальної власності, ОК 8 Генетика людини з основами медичної генетики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Репродуктивне здоров'я і основи планування сім'ї», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Репродуктивне здоров'я і основи планування сім'ї»:

Очікувані результати навчання з дисципліни
знати принципи роботи центрів з планування сім'ї та репродуктивного здоров'я
знати демографічні показники
знати медичні показники
знати фізіологічну репродукцію жінки та чоловіка
знати форми та методи природного планування сім'ї
знати методи контрацепції
знати показання та протипоказання до застосування методів контрацепції
знати методи невідкладної контрацепції
знати методи стерилізації
знати жіноче та чоловіче безпліддя його класифікацію, причини
знати основи сексології
знати основні принципи інформації, навчання, комунікації (ІНК) жінок
знати проблеми жінки, чоловіка
знати правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму професійної безпеки в практичній діяльності.
вміти оформлювати графік базальної температури та оцінювати показники
вміти проводити розрахунок фертильних днів
вміти визначити тривалість менструального циклу
оволодіти методами контрацепції: бар'єрним, хімічним і гормональним
вміти дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму професійної безпеки в практичній діяльності.
бути поінформовані про основи законодавства України про охорону здоров'я населення
бути поінформовані про основні принципи організації центрів репродуктивного здоров'я та планування сім'ї
бути поінформовані про нормативні акти та накази Міністерства охорони здоров'я України з питань охорони здоров'я жінок
бути поінформовані про нові методи діагностики та лікування безпліддя
бути поінформовані про екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, України

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточні контроль та оцінювання, поетапний, модульний, підсумковий контроль; екзамени; заліки, презентації, диференційований залік з технологічної лінійної, виробничої та переддипломної практик, курсова робота, кваліфікаційна робота із захистом в ЕК. Проміжкове та підсумкове оцінювання знань відбувається на засадах студентоорієнтованого особистісного підходу з використанням сучасних методик та практик.

Контрольне оцінювання (частково) за Темами 1–10 можливо отримати при участі у конференціях та майстер-класах від професійних тренінгових установ та організацій, конференцій у галузі репродуктивних технологій за наявності підтвердження участі та у випадку авторства чи співавторства у патенті (від 6 до 10 балів в залежності від тематики неформального заходу).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки. Проводиться комбіноване опитування (тестові завдання, усне опитування). Підсумковий контроль після проведення практичного заняття проводиться у вигляді вирішення ситуаційних задач, завдань, проблемних питань після демонстрації наочності, відео.

Форма модульного контролю: проведення модульного контролю (тестові завдання, проблемні питання та контроль практичних навичок),

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1–T5	50	100
По 5 балів (разом – 50)		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T6–T10	50	100
По 5 балів (разом – 50)		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	10	40	10	40
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	5	1	5
Презентація	1	5		
Реферат			1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	13	100	13	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Анотація навчальної дисципліни

6.2. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Анатомія та фізіологія статевих органів. Сексуальне здоров'я. Основи сексології Фізіологія вагітності. Аборт і його наслідки. Природні методи планування сім'ї.

Тема 1. Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Служба планування сім'ї в Україні. Рівні надання медичної допомоги з планування сім'ї. Інформація, навчання, комунікація у роботі служб планування сім'ї. Компоненти послуг із планування сім'ї. Консультування.

Тема 2. Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Зовнішні статеві органи. Внутрішні статеві органи. Фізіологія жіночих статевих органів. Вікові періоди життя жінки. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Анатомія та фізіологія чоловічих статевих органів. Чоловічі статеві органи. Особливості фізіології чоловічих статевих органів. Плідність. Ознаки плідності

Тема 3. Сексуальне здоров'я. Основи сексології
Стать і статеві відносини. Сексуальність. Статеві мотивації та їх реалізація. Статеві реакції у чоловіків. Статеві реакції у жінок. Фізіологія статевого акту. Сексуальні розлади. Лікування. Профілактика.

Тема 4. Фізіологія вагітності. Аборт і його наслідки. Запліднення. Імплантація. Вагітність. Передпологовий розвиток дитини. Аборт і його наслідки. Фізичні наслідки штучного аборту. Психічні наслідки аборту.

Тема 5. Природні методи планування сім'ї.
Історія розвитку природних методів. Ефективність методів. Методи природного планування сім'ї. Заповнення й аналіз карти самоспостережень.

Модуль 2. Сучасні методи контрацепції. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Безплідний шлюб.

Тема 6. Сучасні методи контрацепції.
Бар'єрні методи контрацепції. Презервативи. Жіночі контрацептиви. Діафрагми. Шийкові ковпачки. Сперміциди. Губки. Внутрішньоматкові засоби. Гормональна контрацепція. Пероральні контрацептиви. Комбіновані пероральні контрацептиви.

Однокомпонентні пероральні контрацептиви. Ін'єкційні контрацептиви. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви. Чисто прогестинові ін'єкційні контрацептиви. Гормональні рилізінг-системи. Імпланти. Гормональні пластири
Комбіновані вагінальні кільця. Метод перерваного статевого акту.

Тема 7. Добровільна хірургічна стерилізація та інші методи контрацепції.

Добровільна хірургічна стерилізація. Добровільна хірургічна стерилізація жінок. Добровільна хірургічна стерилізація чоловіків. Форма добровільної згоди на стерилізацію. Невідкладна контрацепція. Контрацепція в післяпологовий період. Внутрішньоматкові засоби. Бар'єрні методи. Природне планування. Добровільна хірургічна стерилізація. Комбіновані гормональні контрацептиви (пероральні та ін'єкційні). Чисто прогестинові контрацептиви (імпланти, чисто прогестинові таблетки або чисто прогестинові ін'єкційні контрацептиви). Післяпологова абстиненція (утримання). Контрацепція для підлітків. Презервативи. Пероральні контрацептиви. Діафрагма та сперміциди. Внутрішньоматкові засоби. Природні методи. Посткоїтальна контрацепція. Планування сім'ї після аборту. Контрацепція залежно від періоду життя жінки. Контрацепція залежно від захворювань жінки

Тема 8. Інфекції, що передаються статевим шляхом

Класифікація, симптоми, наслідки та профілактика. Гонорея. Сифіліс. ВІЛ-інфекція та СНІД. Урогенітальний мікоплазмоз. Кандидозний вульвовагініт. Хламідіоз статевих органів. Трихомоніаз. Вірусні захворювання. Герпетична інфекція. Цитомегаловірусна інфекція. Бактерійний вагіноз.

Тема 9. Безплідний шлюб. Жіноче безпліддя.

Жіноче безпліддя. Трубне безпліддя. Ендокринне безпліддя. Імунологічне безпліддя. Безпліддя, зумовлене вродженими та набутими анатомічними змінами репродуктивної системи. Діагностика жіночого безпліддя. Лікування жіночого безпліддя. Сурагатне материнство.

Тема 10. Безплідний шлюб. Чоловіче безпліддя.

Чоловіче безпліддя. Класифікація та клінічна картина чоловічого безпліддя. Лабораторна діагностика чоловічого безпліддя. Діагностичний алгоритм при безплідді подружньої пари. Додаткові дослідження для уточнення діагнозу безпліддя. Оцінювання запліднювальної здатності еякуляту. Лікування безпліддя у чоловіків. Етіопатогенетичний алгоритм лікування безпліддя.

Додаток. Алгоритми виконання практичних навичок

Алгоритм № 1. Ведення карти самоспостереження

Алгоритм № 2. Визначення вагітності за допомогою тестів

Алгоритм № 3. Визначення симптому натягу слизу

Алгоритм № 4. Вимірювання базальної температури

Алгоритм № 5. Обстеження грудних залоз

Алгоритм № 6. Проведення санітарно-просвітницької роботи з профілактики незапланованої вагітності

Алгоритм № 8. Туалет зовнішніх статевих органів

Алгоритм № 9. Самообстеження грудних залоз

6.3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: денна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр					
Модуль 1. Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Анатомія та фізіологія статевих органів. Сексуальне здоров'я. Основи сексології Фізіологія вагітності. Аборт і його наслідки. Природні методи планування сім'ї.					
Тема 1. Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Служба планування сім'ї в Україні. Рівні надання медичної допомоги з планування сім'ї. Інформація, навчання, комунікація у роботі служб планування сім'ї. Компоненти послуг із планування сім'ї. Консультування.	2				
Тема 2. Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Зовнішні статеві органи. Внутрішні статеві органи. Фізіологія жіночих статевих органів. Вікові періоди життя жінки. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Анатомія та фізіологія чоловічих статевих органів. Чоловічі статеві органи. Особливості фізіології чоловічих статевих органів. Плідність. Ознаки плідності	2				
Тема 3. Сексуальне здоров'я. Основи сексології Стать і статеві відносини. Сексуальність. Статеві мотивації та їх реалізація. Статеві реакції у чоловіків. Статеві реакції у жінок. Фізіологія статевого акту. Сексуальні розлади. Лікування. Профілактика.	2				

<p>Тема 4. Фізіологія вагітності. Аборт і його наслідки. Запліднення. Імплантація. Вагітність. Передпологовий розвиток дитини. Аборт і його наслідки. Фізичні наслідки штучного аборту. Психічні наслідки аборту.</p>		2				
<p>Тема 5. Природні методи планування сім'ї. Історія розвитку природних методів. Ефективність методів. Методи природного планування сім'ї. Заповнення й аналіз карти самоспостережень.</p>						
<p>Модульна контрольна робота</p>						
<p>Разом за модуль</p>		10				
<p align="center">Модуль 2. Сучасні методи контрацепції. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Безплідний шлюб.</p>						
<p>Тема 6. Сучасні методи контрацепції. Бар'єрні методи контрацепції. Презервативи. Жіночі контрацептиви. Діафрагми. Шийкові ковпачки. Сперміциди. Губки. Внутрішньоматкові засоби. Гормональна контрацепція. Пероральні контрацептиви. Комбіновані пероральні контрацептиви. Однокомпонентні пероральні контрацептиви. Ін'єкційні контрацептиви. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви. Чисто прогестинові ін'єкційні контрацептиви. Гормональні релізинг-системи. Імпланти. Гормональні пластири. Комбіновані вагінальні кільця. Метод перерваного статевого акту.</p>		2				
<p>Тема 7. Добровільна хірургічна стерилізація та інші методи контрацепції. Добровільна хірургічна стерилізація. Добровільна хірургічна стерилізація жінок. Добровільна хірургічна стерилізація чоловіків. Форма добровільної згоди на стерилізацію. Невідкладна контрацепція. Контрацепція в післяпологовий період. Внутрішньоматкові засоби. Бар'єрні методи. Природне планування. Добровільна хірургічна стерилізація. Комбіновані гормональні контрацептиви (пероральні та ін'єкційні). Чисто прогестинові контрацептиви (імпланти, чисто прогестинові таблетки або чисто</p>		2				

<p>прогестинові ін'єкційні контрацептиви). Післяпологова абстиненція (утримання). Контрацепція для підлітків. Презервативи. Пероральні контрацептиви. Діафрагма та сперміциди. Внутрішньоматкові засоби. Природні методи. Посткоїтальна контрацепція. Планування сім'ї після абортів. Контрацепція залежно від періоду життя жінки. Контрацепція залежно від захворювань жінки</p>					
<p>Тема 8. Інфекції, що передаються статевим шляхом Класифікація, симптоми, наслідки та профілактика. Гонорея. Сифіліс. ВІЛ-інфекція та СНІД. Урогенітальний мікоплазмоз. Кандидозний вульвовагініт. Хламідіоз статевих органів. Трихомоніаз. Вірусні захворювання. Герпетична інфекція. Цитомегаловірусна інфекція. Бактерійний вагіноз.</p>		2			
<p>Тема 9. Безплідний шлюб. Жіноче безпліддя. Жіноче безпліддя. Трубне безпліддя. Ендокринне безпліддя. Імунологічне безпліддя. Безпліддя, зумовлене вродженими та набутими анатомічними змінами репродуктивної системи. Діагностика жіночого безпліддя. Лікування жіночого безпліддя. Сурагатне материнство.</p>		2			
<p>Тема 10. Безплідний шлюб. Чоловіче безпліддя. Чоловіче безпліддя. Класифікація та клінічна картина чоловічого безпліддя. Лабораторна діагностика чоловічого безпліддя. Діагностичний алгоритм при безплідді подружньої пари. Додаткові дослідження для уточнення діагнозу безпліддя. Оцінювання запліднювальної здатності еякуляту. Лікування безпліддя у чоловіків. Етіопатогенетичний алгоритм лікування безпліддя.</p>		2			
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль		10			
Разом за семестр		20			

6.4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Служба планування сім'ї в Україні. Рівні надання медичної допомоги з планування сім'ї.	2	
2	Інформація, навчання, комунікація у роботі служб планування сім'ї. Компоненти послуг із планування сім'ї. Консультування.	2	
3	Анатомія та фізіологія статевих органів. Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Зовнішні статеві органи. Внутрішні статеві органи. Фізіологія жіночих статевих органів.	2	
4	Вікові періоди життя жінки. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Анатомія та фізіологія чоловічих статевих органів. Чоловічі статеві органи. Особливості фізіології чоловічих статевих органів. Плідність. Ознаки плідності	2	
5	Сексуальне здоров'я. Основи сексології Стать і статеві відносини. Сексуальність. Статеві мотивації та їх реалізація.	2	
6	Статеві реакції у чоловіків. Статеві реакції у жінок. Фізіологія статевого акту. Сексуальні розлади. Лікування. Профілактика.	2	
7	Фізіологія вагітності. Аборт і його наслідки. Запліднення. Імплантація. Вагітність. Передпологовий розвиток дитини.	2	
8	Аборт і його наслідки. Фізичні наслідки штучного аборту. Психічні наслідки аборту.	2	
9	Природні методи планування сім'ї. Історія розвитку природних методів. Ефективність методів.	2	
10	Методи природного планування сім'ї. Заповнення й аналіз карти самоспостережень.	2	
11	Сучасні методи контрацепції. Бар'єрні методи контрацепції. Презервативи. Жіночі контрацептиви. Діафрагми. Шийкові ковпачки. Сперміциди. Губки. Внутрішньоматкові засоби. Гормональна контрацепція.	2	
12	Пероральні контрацептиви. Комбіновані пероральні контрацептиви. Однокомпонентні пероральні	2	

	контрацептиви. Ін'єкційні контрацептиви. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви. Чисто прогестинові ін'єкційні контрацептиви. Гормональні рилізінг-системи. Імпланти. Гормональні пластири Комбіновані вагінальні кільця. Метод перерваного статевому акту.		
13	Добровільна хірургічна стерилізація та інші методи контрацепції. Добровільна хірургічна стерилізація. Добровільна хірургічна стерилізація жінок. Добровільна хірургічна стерилізація чоловіків. Форма добровільної згоди на стерилізацію. Невідкладна контрацепція. Контрацепція в післяпологовий період. Внутрішньоматкові засоби. Бар'єрні методи. Природне планування.	2	
14	Добровільна хірургічна стерилізація. Комбіновані гормональні контрацептиви (пероральні та ін'єкційні). Чисто прогестинові контрацептиви (імпланти, чисто прогестинові таблетки або чисто прогестинові ін'єкційні контрацептиви). Післяпологова абстиненція (утримання). Контрацепція для підлітків. Презервативи. Пероральні контрацептиви. Діафрагма та сперміциди. Внутрішньоматкові засоби. Природні методи. Посткоїтальна контрацепція. Планування сім'ї після абортів. Контрацепція залежно від періоду життя жінки. Контрацепція залежно від захворювань жінки	2	
15	Інфекції, що передаються статевим шляхом Класифікація, симптоми, наслідки та профілактика. Гонорея. Сифіліс. ВІЛ-інфекція та СНІД. Урогенітальний мікоплазмоз.	2	
16	Кандидозний вульвовагініт. Хламідіоз статевих органів. Трихомоніаз. Вірусні захворювання. Герпетична інфекція. Цитомегаловірусна інфекція. Бактерійний вагіноз.	2	
17	Безплідний шлюб. Жіноче безпліддя. Жіноче безпліддя. Трубно безпліддя. Ендокринне безпліддя. Імунологічне безпліддя. Безпліддя, зумовлене вродженими та набутими анатомічними змінами репродуктивної системи.	2	
18	Діагностика жіночого безпліддя. Лікування жіночого безпліддя. Сурагатне материнство. Етіопатогенетичний алгоритм лікування безпліддя	2	
19	Безплідний шлюб. Чоловіче безпліддя.	2	

	Чоловіче безпліддя. Класифікація та клінічна картина чоловічого безпліддя. Лабораторна діагностика чоловічого безпліддя. Діагностичний алгоритм при безплідді подружньої пари		
20	. Додаткові дослідження для уточнення діагнозу безпліддя. Оцінювання запліднювальної здатності еякуляту. Лікування безпліддя у чоловіків.	2	
Разом		40	

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Порівняльна характеристика методів допоміжних репродуктивних технологій, що застосовуються в різних країнах світу. Використання ДРТ у ветеринарії для розведення цінних порід та збереження видів.	4	
2	Зовнішні чинники, що впливають на гаметогенез. Запальні захворювання сечо-статевої системи, що приводять до безпліддя. Імунологічний фактор безпліддя. Антимюлерів гормон, його значення в оцінці жіночого безпліддя.	4	
3	Законодавчі акти, що регулюють ДРТ в Україні. Стандарт оснащення лабораторії. Особистий захист працівника ембріологічної лабораторії. Стерильність та дезинфекція. Важливість вимірювання рН, температури, концентрації CO ₂ .	6	
4	Інвазивні методи отримання сперматозоїдів (PESA, TESA, TESE). Рекомендації ВОЗ по обробці еякуляту.	4	
5	Особливості мейозу в сперматогенезі. Клітини сперматогенного ряду. Морфологічні особливості сперматозоїдів. Фрагментація хроматину в сперматозоїдах. Причини її появи та вплив на розвиток ембріону. Методи, що дозволяють оцінити ДНК на фрагментацію.	6	
6	Гормональні фактори регуляції фолікулогенезу. Типи фолікулів. Контакти між фолікулярними клітинами та ооцитом. Фолікулярні рецептори до ФСГ. Синдром гіперстимульованих яєчників. Склад поживного середовища для культивування ооцитів. Фізичні та хімічні показники культурального середовища.	6	
7	Будова та властивості ооцит-кумуляного комплексу. Особливості мейозу в оогенезі. Будова Zona pellucida. Хімічний склад цитозолу ооцитів. Полярне тіло, його	4	

	будова та значення. Будова веретена поділу та його візуалізація.		
8	Капацитація. Активація акросомальної та кортикальної реакцій в нормі та при штучному заплідненні. Особливості штучного запліднення з використанням донорських гамет, розморожених клітин тощо.	6	
9	Мітохондріальний геном та мітохондріальні захворювання. Хвороби, що пов'язані з патологіями мітохондрій. Донорство ооцитоплазми.	6	
10	Завершення 2 мейотичного поділу ооцитом. Утворення 2 полярного тільця. Синкаріон. Роль центріолей при злитті пронуклеусів. Геномний імпринтінг. Причини зупинки ембріогенезу на 3 добу. Механізм дроблення ембріона. Міжклітинні контакти в бластулі. Тип бластули у ссавців. Морфологічні ознаки якості ембріонів 1-3 доби розвитку. Метод Time-lapse.	6	
11	Компактизація ембріона. Механізм клітинних перетворень, що приводять до утворення бластоцисти. Диференціація бластомерів. Значення бластоцелю для міграції клітин. Критерії відбору ембріонів для кріоконсервації та ембріотрансферу.	6	
12	Структура Zona Pellucida до та після запліднення, її значення в розвитку ембріона та імплантації. Природний хетчинг та його значення. Забір матеріалу для ПГД. Різні типи біопсії ембріона (полярне тіло, бластомер, клітини трофобласту). Кількість клітин для аналізу.	4	
13	Імплантація у ссавців. Адгезія, інвазія зародку. Будова ендометрію. Взаємодія зародку з ендометрієм. «Вікно» імплантації. Гормональні зміни у жінки під час імплантації. Патології імплантації (позаматкова вагітність, спонтанні аборти). Фактори, що заважають імплантації (ембріональні, маткові тощо)	6	
14	Повільна заморозка біоматеріалу. Кріопротектори, їх типи та властивості. Банки сперми, ооцитів та ембріонів. Заморозка гамет для «відкладеного батьківства», при онкологічних захворюваннях пацієнтів тощо.	6	
15	Ризик помилки при роботі з гаметами: втрати, пошкодження. Наслідки трансферу «неякісних» ембріонів.	6	
	Разом	80	

6.6. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

З метою кращого засвоєння матеріалу з репродуктивного здоров'я та планування сім'ї програмою і навчальним планом спеціальності передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Кожному студенту дано завдання по складанню тез бесіди, лекції по профілактиці гінекологічних захворювань. Наприклад:

а) скласти план лекції на тему: «Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом»;

б) підготувати тези лекції з основ охорони праці, тощо.

2. Серед студентів провести конкурс на тему: «Профілактика онкогінекологічних захворювань»

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА *(у разі потреби)*

Технічні засоби. Лекційні заняття будуть проходити у вигляді мультимедійних презентацій. У дистанційному режимі також за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet. Практичні, семінарські заняття будуть проходити згідно завдань методичних рекомендацій для лабораторних занять, презентацій відео-екскурсій, індивідуальних досліджень тощо.

Обладнання. Обладнана ембріологічна лабораторія. Інкубатори з лупами та поверхнею з підігрівом, ICSI-станція, вортекс, лабораторний посуд, культуральні середовища.

Програмне забезпечення. Платформа e-learn, Microsoft word, Power Point.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Адамова Г.М., Богатирьова Р.В. та ін. Керівництво по плануванню сім'ї. — К.: “БЛІЦ-ПРИНТ”, 1999. — 256 с.
2. Венцковський Б.М., Маркін Л.Б. та ін. Планування сім'ї. Медикосоціальні аспекти. — Львів: Фенікс ЛТД, 1994. — 118 с.
3. Гойда Н.Г., Мойсеєнко Р. та ін. Довідник з питань репродуктивного здоров'я. — К.: Вид-во Раєвського. — 2004. — 128 с.
4. Назарова І.Б., Посипкіна Н.М. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї: Підручник. — К.: Медицина, 2008. — 224 с.
5. Наказ МОЗ України від 06.07.94 № 121 “Про застосування методів стерилізації громадян”.
6. Паращук Ю.С. Репродуктивне здоров'я дівчаток-підлітків. — К.: Здоров'я, 2003. — 112 с.
7. Самойленко В.Б. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї: підручник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / В.Б. Самойленко, Г.Г. Рой, В.В. Мисік; за заг. ред. В.І. Литвиненка. — К.: ВСВ «Медицина», 2018. — 2018 с.

Допоміжна література

1. Нагорна А.М., Безпалько В.В. Репродуктивне здоров'я та статеве виховання молоді. — К.: Вид-во Європейського університету, 2004. — 408 с.
2. Наказ МОЗ України за № 539 від 04.08.2006 р. “про організацію діяльності служби планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я в Україні”
3. Куртяк Ф.Ф., Репетило А.О., Куртяк М.Ф., Балюк К.Л. Ембріональна анеуплоїдія у програмах допоміжних репродуктивних технологій як функція віку жінки / Матеріали 77-ї підсумкової конференції професорсько-викладацького складу ДВНЗ «УжНУ». Серія «Біологія». Том I (28 лютого 2023 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. – С. 30–31.
4. Куртяк Ф.Ф., Репетило А.О., Керечанин Д.В., Куртяк М.Ф. Оцінка потенціалу чоловічої фертильності / Матеріали 76 підсумкової конференції професорсько-викладацького складу ДВНЗ «УжНУ». Серія «Біологія». Том I (26 лютого 2022 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. – С. 32
5. Куртяк Ф.Ф., Репетило А.О., Балюк К.Л., Куртяк М.Ф. Динаміка кількісних показників спермограми при коронавірусному захворюванні (COVID-19) / Матеріали 75 підсумкової конференції професорсько-викладацького складу ДВНЗ «УжНУ». Серія «Біологія». Том I (26 лютого 2021 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. – С. 24–25
6. Репетило А.О., Балюк К.Л., Куртяк М.Ф. Вплив часу утримання чоловіків на кількісні показники спермограми та ступінь фрагментації ДНК сперматозоїдів / Матеріали IV Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Актуальні проблеми біологічних та агроекологічних досліджень у Карпатському регіоні» (23 травня 2020 року) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. – 48 с.

7. Куртяк Ф.Ф., Репетило А.О., Балюк К.Л., Куртяк М.Ф. Вплив віку чоловіків на кількісні показники спермограми та ступінь фрагментації ДНК сперматозоїдів / Матеріали 74 підсумкової конференції професорсько-викладацького складу ДВНЗ «УжНУ». Серія «Біологія» (23 травня 2020 року) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. – 24 с.
8. Antimullerian hormone: prediction of cumulative live birth in gonadotropin-releasing hormone antagonist treatment for in vitro fertilization / O. Hamdine, M. J.C. Eijkemans, E. G.W. Lentjes // *Fertil. Steril.* - 2015. - Vol. 104, Issue 4. - P. 891-898.
9. Barad D H, Albertini D F, Molinari E. IVF outcomes of embryos with abnormal PGT-A biopsy previously refused transfer: a prospective cohort study. *Human Reproduction*, V. 37(6), - 2022, 1194-1206p.
10. Kocur OM, Xie P, Cheung S, et al. Can a sperm selection technique improve embryo ploidy? *Andrology*. 2022;1-8. <https://doi.org/10.1111/andr.13362>
11. Medvedieva N., Stepanova L., Prybytko I., Voronina O., Beregova T., Ostapchenko L. Melanin toxic effects on the embryos // *European Journal of Clinical Investigation*. - 2017. - V. 47, Is.1 - P. 182.
12. The Revised guidelines for good practice in IVF laboratories (2015). *Hum Reprod*.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.eshre.eu/>
2. <https://fertilityeurope.eu/>
3. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13>
4. <https://ivfacademyusa.com/video-tutorials>
5. <https://ivfmeeting.com/collections/lectures>

Додаток 2

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

(Додаток __).

Протокол засідання кафедри зоології №__ від «__» _____ 20__ року

Завідувач кафедри зоології _____

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

(Додаток __).

Протокол засідання кафедри зоології №__ від «__» _____ 20__ року

Завідувач кафедри зоології _____

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

(Додаток __).

Протокол засідання кафедри зоології №__ від «__» _____ 20__ року

Завідувач кафедри зоології _____

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

(Додаток __).

Протокол засідання кафедри зоології №__ від «__» _____ 20__ року

Завідувач кафедри зоології _____

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

(Додаток __).

Протокол засідання кафедри зоології №__ від «__» _____ 20__ року

Завідувач кафедри зоології _____

(підпис)

(ім'я та прізвище)